

VU Research Portal

De eenzame dood blijft knagen

van Tilburg, T.G.

published in
Algemeen Dagblad
2014

[Link to publication in VU Research Portal](#)

citation for published version (APA)
van Tilburg, T. G. (2014). De eenzame dood blijft knagen. *Algemeen Dagblad*.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal ?

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

E-mail address:
vuresearchportal.ub@vu.nl

BEVERWAARD | Wijk in Rotterdam-Zuid reageert vrij

De eenzame dood

ROTTERDAM | De vondst van een dode vrouw in een woning aan de Molecatensingel was de laatste dagen uitgebreid in het nieuws. In het op het eerste oog rustige deel van de Beverwaard wekt het echter nauwelijks ophef dat de 65-jarige pas na negen maanden werd gevonden. „Hier gebeuren meer rare dingen,” zegt een buurman. „Hier wonen coke-dealers en psychiatrische patienten.”

CAREL VAN DER VELDEN en SANDER VAN DER WERFF

Het bovenhuis wacht op nieuwe bewoners, de ramen staan wagenwijd open. Tot voor kort woonde hier een vrouw die 30 jaar geleden tot de pioniers behoorde in de toen nog nagelnieuwe wijk Beverwaard. Aan de Molecatensingel weet opvallend genoeg echter bijna niemand iets van mevrouw Schutter, de bewoonster die al negen maanden dood in haar woning lag toen ze in mei werd opgemerkt. Na een telefonische melding van burens, dat wel.

„Het was een gezin,” weet Marijke Zoetekouw, die tot de weinige omwonenden behoort die wel eens contact had. Langs de singel woont Zoetekouw enkele huizen verderop. „We kwamen hier op hetzelfde moment in de nieuwbouw wonen. Zij met haar man en twee jonge dochters. Die kinderen gingen naar het speciaal onderwijs, haar man was vrachtwagenchauffeur.

Enkele aardige anekdotes heeft Zoetekouw nog wel paraat. „Hij was erg op de centen. Zij kreeg huishoudgeld, maar dat was heel karig en ze moest er alle boodschappen van betalen. Ik herinner me dat ze ooit bij de Albert Heijn werd bestolen toen ze net een volle kar had afgerekend. Helemaal overstuur. Aan de hand van de kassabon kreeg ze alsnog nieuwe boodschappen. Haar man is lang geleden overleden aan een hartinfarct. Toen ze daarna het huis opruimde, ontdekte ze een kist met ruim 10.000 euro.”

Bejaardenverzorger

Hoewel ze al drie decennia vlak bij elkaar wonen, weet Zoetekouw niet hoe de overleden vrouw heet. Geen voornaam, geen achternaam. „We kwamen niet bij elkaar over de vloer. Ik zag haar af en toe op straat, bijvoorbeeld op de hoek waar ze wachtte als een busje haar dochter thuisbracht. We hebben nooit diepgaande gesprekken gevoerd. Ik weet dat ze werkte als bejaardenverzorgster, fanatiek rookte en vaak ziek was.”

Dat haar mede-pionier niet meer leefde, hoorde Zoetekouw een maand geleden. „Ik schrok wel toen bleek dat ze negen maanden dood

in huis heeft gelegen. Ik had haar eerlijk gezegd niet gemist. We zagen elkaar hooguit af en toe.”

Volkstuin

Zoetekouw snapt dat de ontboezeming wellicht op onbegrip en ongehoofd stuit bij buitenstaanders. Maar uit haar relaas blijkt dat ze het afgelopen jaar door eigen sores in beslag werd genomen. Haar echtgenoot stierf een half jaar geleden aan kanker. Bovendien voelt ze zich in het huis waar de kinderen groot zijn geworden door de snelle veranderingen in de bevolkingssamenstelling niet meer thuis. „De burens maken enorm veel herrie. Daarom ben ik de hele zomer op de volkstuin geweest.”

Kinderen vormen volgens haar de remedie tegen een tragedie zoals die zich een paar deuren heeft afgespeeld. „Ik kan zomaar moederziel alleen overlijden. Maar m’n kinderen bellen me gelukkig elke dag, dus ze zouden mij snel vinden. Zo ging het vorig jaar ook bij mijn onderbuurman. Zijn dochter was overdag bij hem op bezoek geweest. Toen hij

huis waar de kinderen groot zijn geworden door de snelle veranderingen in de bevolkingssamenstelling niet meer thuis. „De burens maken enorm veel herrie. Daarom ben ik de hele zomer op de volkstuin geweest.”

Kinderen vormen volgens haar de remedie tegen een tragedie zoals die zich een paar deuren heeft afgespeeld. „Ik kan zomaar moederziel alleen overlijden. Maar m’n kinderen bellen me gelukkig elke dag, dus ze zouden mij snel vinden. Zo ging het vorig jaar ook bij mijn onderbuurman. Zijn dochter was overdag bij hem op bezoek geweest. Toen hij

M’n kinderen bellen me gelukkig elke dag, dus ze zouden mij snel vinden

—Marijke Zoetekouw

’s avonds de telefoon niet opnam, is ze meteen hiernaartoe gekomen Gordijnen dicht, alles op slot, ze vertrouwde het niet. Hij bleek te zijn overleden. Hartstikke naar, maar hij werd wel al dezelfde dag gevonden.”

Bij de overleden vrouw bleken de familiebanden te zijn doorsneden. Haar oudste dochter is enkele jaren geleden overleden, weet de vroegere buurvrouw Dijkshoorn te vertellen. De bejaarde vrouw verhuisde 3 jaar geleden naar een verzorgingshuis elders in Rotterdam-Zuid en woonde 27 jaar onder de overleden vrouw. „Ze kreeg ruzie met haar jongste dochter. Die stond destijds geregeld op de stoep, maar ze mocht niet meer naar binnen.”

Postsorteerder

Ook zij schetst het verhaal van een wat zonderlinge vrouw met weinig contacten. Volgens Dijkshoorn was ze vroeger echter geen bejaardenverzorgster, maar werkzaam als postsorteerder in een ziekenhuis. „Ze had een huis vol konijnen. Vroeger verzorgde ik in de vakantie haar dieren wel eens. Maar de koelkast was te vies om beet te pakken.”

Waar familie ontbreekt, zouden burens een oogje in het zeil kunnen houden. Aan de Molecatensingel lijkt dit ideaal echter verder weg dan ooit. De pioniers van 30 jaar ge-

leden met zitvlees maken rap plaats voor bewoners die nauwelijks binding hebben met de buurt.

Volgens een overbuurman, die niet met zijn naam in de krant wil, kijken mensen niet of nauwelijks naar elkaar om. Deels omdat ze al

“

Het is echt zinvol als je je burens af en toe eens aanspreekt

—Theo van Tilburg

genoeg aan zichzelf hebben. „Een buurvrouw hier is verslaafd en ondernam een tijdje geleden een zelfmoordpoging,” vertelt hij. Ik bel geregeld de wijkagent. Zoals toen enkele jongens ’s nachts met motoren rondscheurden. Ze handelen in cocaïne en voelen zich de koning van de wijk.”

Woonstad Rotterdam probeert de anonimiteit te bestrijden door contact op te nemen met mensen met wie al 5 jaar geen contact is geweest. Hoogleraar sociologie Theo van Tilburg, die al jaren onderzoek doet naar eenzaamheid in Nederland, vindt die periode ontzettend lang.

„Dan kan iemand dus nog steeds

laconiek op bericht dode vrouw

blijft knagen

◀ De ramen staan wagenwijd open bij het bovenhuis aan de Molencatensingel, waar de bewoonster pas negen maanden na haar overlijden werd gevonden.

FOTO
SANNE DONDRERS

4 jaar dood achter de voordeur liggen. Woningcorporaties zijn in het defensief gedwongen na de vondst van die vrouw die 10 jaar dood in huis lag, maar je kunt je afvragen

of het wel hun taak is iedereen te controleren. De vraag 'hallo, leeft u nog' lost niet veel op. Het zou beter zijn als er vanuit de bewoners iets wordt georganiseerd. Het is echt

zinvol als je je burens af en toe eens aanspreekt, of een kop koffie met ze drinkt. Veel mensen weten niet eens meer wie hun burens zijn. Er is veel instroom. En veel uitstroom."

ANBO

Telefooncirkel kan ellende voorkomen

Chris Nebelstein geeft het direct toe: ook de voorzitter van de ANBO in de gemeente Zuidplas heeft niet de ultieme remedie tegen het verschijnsel dat ouderen in eenzaamheid sterven en vervolgens maanden onopgemerkt dood in hun woning liggen.

Tegen het groeiende isolement van 65-plussers is volgens hem echter wel degelijk iets te doen. „Het schrijnende verhaal van Bep de Bruijn, de vrouw die 10 jaar dood in haar woning in de Jan Porcellisstraat lag, heeft ons aan het denken gezet. Het resultaat is de telefooncirkel."

In een cirkel doen zes ouderen mee. Een deelnemer wordt 's ochtends om half negen gebeld, waarna de oudere op zijn of haar beurt de volgende op de lijst belt. „Als er onraad is, wordt een vrijwilliger van de ANBO gealarmeerd. Die scha-

◀ Bloemen in de Porcellisstraat, waar de bewoonster maar liefst 10 jaar dood in huis lag.

ARCHIEFFOTO

kelt vervolgens een familielid of een hulpverlener in om poolshoogte te nemen. Dat kan een hoop ellende voorkomen."

Het recente bericht van de vrouw die negen maanden onopgemerkt dood in haar woning in Rotterdam-Beverwaard lag, is voor Nebelstein nieuw bewijs dat een telefooncirkel een goed instrument kan zijn. Ook in kleinere gemeenten als Zuidplas. „Bij ons slaat de vergrijzing ook toe. Mensen worden

steeds ouder en leven langer zelfstandig. Daar moeten we op inspringen."

De ANBO-voorman weet dat er altijd mensen zijn die uit zicht blijven, zorgmijders en anderen die een vrijwillig isolement verkiezen. „Maar er zijn ook mensen die onvrijwillig vereenzamen. Daarom hebben we ook huisartsen en andere zorgverleners ingelicht over ons initiatief. Die kunnen mensen aanraden om mee te doen."